

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Mateřská škola Pohádka Zábřeh

ČSA 13, 789 01 Zábřeh

Identifikátor: 600 147 843

Zřizovatel: Obec Zábřeh, Městský úřad, Masarykovo náměstí 6, 789 01 Zábřeh

Školský úřad Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk

Termín konání orientační inspekce: 20., 21. a 22. března 2000

Čj.	135 124/00-11057
Signatura	om5at118

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je sedmitřídní s celodenním provozem. V letošním školním roce je k docházce zapsáno 140 dětí, se kterými pracuje 13 pedagogických pracovníků. Ve třech třídách jsou děti věkově smíšené od tří do pěti let, ve dvou třídách jsou děti pěti až šestileté, v další třídě jsou soustředěny děti s odkladem školní docházky a jedna třída je pro děti s vadami řeči. Předškolní zařízení je od 1. ledna 1994 právním subjektem, sdružuje mateřskou školu a školní jídelnu. Mateřská škola vytváří podmínky pro integraci dětí se zdravotním postižením, v letošním školním roce navrhuje pro integraci šest dětí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Řízené a spontánní činnosti

Při inspekci byly sledovány řízené a spontánní činnosti v celodenním programu. Hospitace se uskutečnily v ranních hrách, v činnostech pohybových, poznávacích a hudebních.

V kroužcích pěveckém, výtvarném, flétnovém a v práci s počítačem bylo sledováno rozvíjení nadání a talentu dětí. Při režimových a přechodových činnostech prezentovaly děti sebeobslužné dovednosti a hygienické návyky. Ve všech sledovaných řízených a spontánních činnostech hodnotil inspekční tým jejich plánování a přípravu, podmínky, organizaci, motivaci a hodnocení, vzájemnou interakci a komunikaci.

Výchovně-vzdělávací práce probíhá ve všech třídách plánovitě, učitelky se na činnosti odpovědně připravují. Výchozím materiálem pro plánování je Program výchovné práce pro mateřské školy schválený MŠ ČSR pod čj. 33483/83-201 a Časově tematické plány výchovné práce vydané ÚÚVPP Praha 1987. Dále škola využívá současných odborných a metodických materiálů (Šimon, kurikulum Jaro, Léto, Podzim, Zima) a zohledňuje hlavní cíle koncepčního záměru. Učitelky v jednotlivých třídách zpracovávají tzv. koncepci třídy pro daný školní rok, kterou rozpracovávají v měsíčních plánech výchovné práce a v týdenních tématech. K těmto tématům obsahově zaměřují realizaci úkolů jednotlivých výchovných složek. Stanovené úkoly přizpůsobují skladbě tříd a jejich specifickým podmínkám, seznamují s nimi rodiče na vývěškách v šatnách dětí. Plnění plánovaných úkolů třídní učitelky písemně měsíčně vyhodnocují a analyzují. Na základě těchto hodnocení pak plánují další činnosti. Ve všech třídách věnují vyučující ve shodě s hlavními úkoly plánu práce zvýšenou pozornost oblasti pracovní výchovy, především pěstitelským pracím. Stanovené cíle výchovně-vzdělávacích činností odpovídají současným trendům předškolní výchovy a zahrnují rovnoměrně všechny složky vzdělávací činnosti. Rovněž činnost kroužků a dalších aktivit školy probíhá plánovitě a je průběžně vyhodnocována. Systém plánování řízených a spontánních činností umožňuje učitelkám uplatňovat specifické přístupy, vlastní tvořivost a iniciativu.

Mateřská škola sídlí v účelově postavené dvoupodlažní budově panelového typu. Tři třídy mají k dispozici prostornou třídu i hernu, sociální zařízení, šatnu, přípravnu stravy. Čtyři třídy sídlí v menších prostorách, mají společnou šatnu i sociální zařízení. Pro programové činnosti jsou příkladně využívány i účelně zařízené další místnosti (původně kabinety a izolační místnosti). Škola má dostatek skladových prostor, ředitelnu i zázemí pro personál. Vybavení mateřské školy má příkladnou úroveň. Ve všech třídách byl pořízen v minulých letech nový dětský nábytek a obloženo topení. Vybavení herním materiálem, didaktickými pomůckami, audiovizuální technikou (např. počítač s didaktickým programem určeným pro děti) i tělovýchovným nářadím a náčiním je zcela mimořádné. Inovace odpovídá současným trendům

předškolní výchovy. Rovněž knihovna je v dostatečné míře doplňována novinkami odborné i dětské literatury. Prostory mateřské školy působí útulně a čistě. Jsou výborně využity, současně působí esteticky vyváženě a bezpečně. Na výzdobě se podílejí svými pracemi i děti. Ocenit lze i nápadité označení jednotlivých prostor, které umožňuje velmi dobrou orientaci v budově. Součástí mateřské školy je zahrada, která je rovněž nadstandardně vybavena. Děti mají k dispozici krytý bazén, dřevěné průlezky, uměle vytvořený nerovný terén, pískoviště a další. V posledním období byly také opraveny přízemní terasy, které vedou z budovy přímo do zahrady, jedna má bezbariérový přístup.

Výchovně-vzdělávací činnosti zajišťuje 13 pedagogických pracovníků včetně ředitelky, všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti získané středoškolským studiem. Své vzdělání si doplňují studiem odborné literatury, navštěvují metodické semináře (např. školský management, kurz speciální pedagogiky a další). Věkové zastoupení je optimální, učitelky mají praxi od 6 do 37 let.

Počty dětí ve třídách odpovídají pedagogickým, hygienickým i organizačním podmínkám. V některých třídách je příkladně využíván souběh práce učitelek v dopoledních činnostech, umožňuje tak optimálně využívat práci skupinovou a individuální.

Denní režim je písemně stanoven, dodržovány jsou intervaly mezi jídly, střídání spontánních a řízených činností, doba pobytu venku a ve většině případů i doba relaxace. Ve třídě s dětmi s odloženou školní docházkou a v jedné třídě nejstarších dětí je méně pozornosti věnováno relaxaci dětí po obědě. Během inspekce nebylo zaznamenáno přetěžování dětí. Ve třídě s dětmi s odloženou školní docházkou však učitelka dala více prostoru poněkud náročným řízeným činnostem na úkor činností spontánních a pohybových. Celodenní stravování i pitný režim zajišťuje školní jídelna, která je součástí školy.

Předškolní zařízení vytváří nadstandardní podmínky pro rozvíjení dětí talentovaných i dětí se speciálními potřebami. Integruje děti s vadami zraku, nabízí zájmové kroužky (výtvarný, literární, jazykový, jóga, sbor, seznamování s hrou na flétnu, s anglickým a německým jazykem).

Nabídka činností v mateřské škole je bohatá, je postavena na promyšlené organizaci a velmi dobré spolupráci pedagogických pracovníků. V návaznosti na spontánní a řízené činnosti jsou organizovány kroužky, které doplňují výchovně-vzdělávací program školy. Děti mají většinou dostatečný prostor pro spontánní herní aktivity.

Ve sledovaných spontánních i řízených činnostech učitelky převážně uplatňovaly metody a formy vzdělávací činnosti odpovídající podmínkám a složení třídy. Zařazovaly individuální, skupinovou či frontální práci v návaznosti na téma, úkol a obsah činností. Systematickou péči věnují dětem integrovaným, s vadami řeči (logopedická třída) a dětem s odloženou školní docházkou. Zvolené metody podporovaly ve většině sledovaných činností rozvoj tvořivosti, fantazie a kreativního myšlení, vedly děti k aktivnímu učení a citovému prožívání.

Ve spontánních činnostech měly děti příležitost rozvinout hru podle vlastních představ v konstruktivních či námětových hrách. Uplatňovaly svou fantazii, tvořivost a zkušenosti, vzájemně spolupracovaly a pomáhaly si. V průběhu spontánních činností probíhala rovněž pracovní činnost, děti připravovaly dárek pro maminky. V jednom případě zvolila učitelka u mladších dětí méně vhodný způsob frontálního ukončení her.

Ranní cvičení a pohybové činnosti jsou prováděny pravidelně. Zařazováním preventivních zdravotních cvičení, pohybových aktivit a her je u dětí účinně posilována fyzická zdatnost, pohybová jistota, psychomotorická koordinace a jemná motorika. Na pohybové aktivity se děti převlékají, nejmladší si částečně odkládají oděv. Sledovaná ranní cvičení měla klasický průběh. Fyzická zátěž byla přiměřená, děti cvičily s radostí. Učitelky opravovaly provádění cviků

slovem i dotykem. Učitelky vhodně využívaly hudebních doprovodů, v jednom případě zvolila vyučující v rušné části současně zpěv i tamburínu, což bylo neúčelné a příliš hlasité. Tělesná výchova u nejstarších dětí probíhala za přítomnosti obou učitelek. Zvoleno bylo dynamické, náročné cvičení, které však děti velmi dobře zvládaly. Promyšlená organizace dala prostor přiměřené fyzické zátěži dětí, důkladnému procvičení celého těla, pozitivnímu prožitku dětí i velmi dobrým průběhovými výsledkům jak v této třídě, tak i u mladších dětí.

Pro rozvíjení matematických představ u mladších dětí zvolila učitelka frontální, tradiční průběh. Nejprve děti procvičovaly předmatematické pojmy u tabule, poté pracovaly u stolků na základě pokynů učitelky (pracovní listy), přičemž náročnost úkolu byla rozlišena dle individuálních možností. Průběhové výsledky byly na dobré úrovni. Učitelka však v tomto případě poněkud upřednostnila plnění úkolu nad pozitivním prožitkem dětí.

Sledovaná řízená činnost u dětí s odloženou školní docházkou měla charakter vyučování v základní škole. Učitelka se věnovala především přípravě na čtení a psaní (cvičení fonemického sluchu), skladu a rozkladu počtu do 7. Činnosti střídala, využívala mezipředmětové vztahy. Děti však pouze plnily úkoly dle pokynů učitelky, zcela převládalo manipulativní vedení. Zvolené prostředky výchovně-vzdělávací činnosti tak nebyly plně v souladu s potřebami dětí předškolního věku, potlačeno bylo aktivní učení a emoční prožívání.

Ve třídě starších dětí se při řízeném rozvíjení poznání učitelkám výborně podařila dělená činnost ve skupinách se společným závěrem. Hudební činnosti mladších dětí učitelka organizovala frontálně. Vhodnou motivací, střídáním činností i kvalitním klavírním doprovodem připravila dětem pozitivní estetické zážitky a prožitky.

Ve všech třídách si děti osvojují kulturní a společenské návyky. Náležitá pozornost je věnována estetice a kultuře stolování. Samostatnost dětí při sebeobslužných činnostech je příkladně podporována. Zaznamenána byla velmi dobrá úroveň základních hygienických návyků.

Ve většině sledovaných činností učitelky využívaly aktivizující a podnětnou motivaci. V průběhu činností děti povzbuzovaly, oceňovaly jejich snahu a pokrok, posilovaly zdravou sebedůvěru. Až na výjimky využívaly pozitivní hodnocení. Získané poznatky, dovednosti a návyky průběžně prověřovaly a upevňovaly. Celkové klima organizace pedagogického procesu je vstřícné a podnětné, založené na podpoře aktivity a samostatnosti dítěte.

Děti většinou znají pravidla jednání, akceptují je a respektují. Přirozeně a otevřeně se projevují zejména ve spontánních činnostech. V průběhu řízených činností však některé učitelky dávaly menší prostor k vyváženému projevu dětí a dospělých, jejich vedení mělo někdy manipulativní a poučující charakter. Přesto byla celkově zaznamenána přirozená, pohodová atmosféra a vstřícná komunikace mezi dětmi i dospělými navzájem.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování a podmínky vzdělávací činnosti jsou příkladné. Řízené i spontánní činnosti byly ve většině případů velmi dobře organizovány, učitelky využívaly převážně vhodné formy a metody práce, účinně motivovaly. V některých případech bylo zaznamenáno manipulativní vedení dětí. Vzájemná komunikace mezi dětmi a dospělými byla vstřícná, děti se projevovaly bezprostředně. Kvalita vzdělávací činnosti je hodnocena celkově jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměr stanovila ředitelka při přechodu školy do právní subjektivity. Dále ho rozvinula na základě analýzy zkušeností v tzv. Projektu rozvoje mé školy, zpracovaném v rámci specializačního studia ředitelek v roce 1999. Hlavním cílem je zabezpečit vhodné materiální podmínky pro pobyt dětí v mateřské škole, umožnit jim všestranný rozvoj a v prohloubené spolupráci s rodiči vychovávat zdravě sebevědomé děti. Již dlouhodobě se škola zaměřuje také na vytváření podmínek pro integraci dětí se zdravotním postižením a nabízí bohaté možnosti rozvíjení nadání a talentu dětí. Koncepční záměry byly přijaty všemi zaměstnanci školy, projednány se zřizovatelem a jsou realizovány na základě ročního plánu.

Plánovitě rozvíjí ředitelka spolupráci s rodiči a snaží se o jejich větší zapojení do celkového dění mateřské školy.

Plánování tvoří ucelený systém, zohledňuje analýzu činnosti a uplatňuje zpětnou vazbu. Ředitelka se snaží prohlubovat a posilovat jednotlivé články systému řízení.

Na základě kontroly školních dokumentů a informací ředitelky bylo zjištěno, že v plánování výrazně převažují pozitiva.

Organizování

Organizační struktura velkého předškolního zařízení má řadu specifíků a vyžaduje důslednou koordinaci. Organizace je dána především vnitřním řádem, organizačním a pracovním řádem, vymezenými kompetencemi a delegovanými pravomocemi jednotlivých pracovníků, uspořádáním dne a rozpisem přímé práce učitelek s dětmi i činnosti kroužků. Náročnější organizace je ve čtyřech třídách, kde jsou užívány společně některé prostory a dvě z nich se na odpolední provoz slučují do jedné. Specifikem školy je úprava přímé práce učitelek s dětmi v některých třídách tak, aby souběžně pracovaly při řízených činnostech. Tato organizace umožňuje maximální péči učitelek, práci v malých skupinách a zohledňování individuálních zvláštností dětí. Ve dvou třídách (třída, která se slučuje a třída pro děti s odklady školní docházky) pracují učitelky stále v dopoledních službách, ředitelka plní svoji přímou výchovnou práci v tomto školním roce odpoledne. Doby dopoledního provozu školy využívá pro plnění řídicích úkolů, styk s veřejností a rodiči, pro kontrolní činnost a pro případné zastupování nepřítomných učitelek.

S organizačním chodem školy jsou seznámeni rodiče. Při zápisu organizuje škola dny otevřených dveří a dotazníkem zjišťuje, co rodiče od školy očekávají. Na schůzce (před nástupem dětí do zařízení) seznamuje ředitelka rodiče s organizací, činností školy a prostředím. Současně jim předává písemně zpracované základní informace o škole. Rodiče mohou docházet s dětmi do zařízení ještě před nástupem do mateřské školy. Cílem je umožnění jejich bezproblémové adaptace. Z dotazníků rodičů, náhodného vzorku dvou tříd, vyplynula jednoznačně spokojenost s celkovou činností školy. Nejčastěji rodiče chválili a vyzvedávali péči učitelek o děti, jejich pozitivní přístup, ochotu spolupracovat, možnosti individuálního přístupu, širokou nabídku dalších aktivit a kroužků, výborné vybavení tříd a zahrady.

Vnitřní řád školy je funkčně zpracován, v menší míře postihuje práva rodičů (např. možnost konzultování výchovných problémů). Namátkovou kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno její vedení v souladu se zákonem č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Ředitelka školy i učitelky vedou různou další podpůrnou dokumentaci, která vyplynula z potřeb školy (dotazníky učitelek, třídní koncepce a hodnocení ap.). Školní

originalitou je digitální evidence docházky zaměstnanců školy a její počítačové vyhodnocování. Ředitelce usnadňuje tento způsob výkaznictví.

Informační systém je přizpůsoben velkému zařízení. Vedle osobního kontaktu je využíváno v rámci vnitřního informačního systému nástěnek a vývěsek, operativních týdenních porad, plánovitě svolávaných pedagogických a pracovních porad. V rámci vnějšího informačního systému poskytuje škola zprávy o činnosti a pořádaných akcích do městského zpravodaje a do regionálního tisku. Svoji práci prezentuje vydávanými sborníky dětských prací, informačními zpravodaji i výstavami výtvarných prací v městské galerii a v domě kultury. Pravidelně vystupují děti s učitelkami při vítání občánků.

Nabídka nadstandardních aktivit školy je velmi bohatá. Děti mají možnost rozvíjení nadání v kroužcích jazykovém, flétnovém, výtvarném, pěveckém, pracovním, dramatickém, anglického a německého jazyka a jógy. Pro velký zájem jsou některé kroužky děleny do dvou až tří skupin, aby nebyly počty dětí příliš vysoké. Mateřská škola má zavedenou spolupráci se základními školami, s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry v Mohelnici a Litovli. Škola organizuje pro děti plavání, saunování, množství výletů, zajímavých akcí za účasti rodičů, zimní ozdravné pobyty na horách a letní u moře ap.

Organizační uspořádání mateřské školy je velmi dobré, informační systém, nabídka netradičních aktivit i prezentace školy na veřejnosti mají vynikající úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka má v oblasti řízení mnohaletou praxi. Způsob řízení průběžně inovuje, reaguje na nové podněty a informace. Má vytvořený systém vedení a motivování zaměstnanců, stejně jako systém pravidelného hodnocení. Učitelkám dává velký prostor v oblasti dalšího vzdělávání, vytváří podmínky pro jejich seberealizaci. Pedagogické porady se věnují hodnocení výchovně-vzdělávací práce i vzájemnému předávání zkušeností. Základní motivací všech zaměstnanců předškolního zařízení je spokojenost dětí a rodičovské veřejnosti. Ředitelka využívá možnosti finálního ocenění z prostředků nadtarifních složek, odměny a osobní příplatky jsou na základě pravidelného hodnocení diferencovány.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou až vynikající úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy má vytvořen účinný kontrolní systém vůči celé organizační struktuře, tvoří součást ročního plánu. Zahrnuje jak kontrolu vzdělávacího procesu, tak kontrolu provozu a hospodaření předškolního zařízení. Z kontrol jsou pořizovány zápisy, je prováděna analýza a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Hospitační činnost ředitelky dokladují průběžné záznamy a zápisy z hospitací, které postihují klady i nedostatky, závěry jsou s učitelkami projednávány. Celkové hodnocení průběhu i výsledků vzdělávacího procesu je zaznamenáno v zápisech z pedagogických rad. Z hospitační činnosti ředitelky i z pohospitačních rozhovorů v průběhu inspekce vyplývá velmi dobrá úroveň metodického vedení pedagogických pracovníků.

Kontrolní mechanismy jsou účinné, slouží pro další zkvalitnění práce školy, hodnoceny jsou jako příkladné.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je pojata globálně a je reálná. V organizování byly zaznamenány prvky kooperativního vedení. Kontrola a motivování zaměstnanců jsou účinné. V řízení školy výrazně převažují pozitiva.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V rámci hospodářské činnosti provozuje mateřská škola prádelnu a pronajímá prostory klinickému logopedovi se kterým úzce spolupracuje.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 30/98-M-01 ze dne 14. 1. 1999.
- Koncepce, Projekt rozvoje mé školy z roku 1999, Plán práce pro školní rok 1999/2000 s přílohami.
- Povinná dokumentace - evidenční listy, přehled výchovné práce, přehled o docházce dětí.
- Třídní dokumentace –záznamy o dětech, koncepce výchovně-vzdělávací práce jednotlivých tříd, hodnocení výchovně-vzdělávací práce, plány výchovně-vzdělávacích činností.
- Vnitřní řád školy, denní režim.
- Zápisy z pedagogických i pracovních porad a hospitační záznamy ve školním roce 1999/2000.
- Personální dokumentace.
- Plán dalšího vzdělávání učitelek ve školním roce 1999/2000.
- Informační materiály vydávané školou.

ZÁVĚR

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků. Škola nakoupila učební pomůcky - počítač a výukové programy.

Předškolní zařízení je příkladně vybaveno a vytváří nadstandardní podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost. Řízení školy je efektivní, velmi dobře promyšlené a kooperativní.

Na základě inspekčních zjištění dosahuje předškolní zařízení v oblastech vzdělávání i řízení nadprůměrné úrovně s výraznou převahou pozitiv.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Naděžda Pytlíčková	Naděžda Pytlíčková, v. r.
Členky týmu	Mgr. Marie Pospíšilová	Marie Pospíšilová, v. r.
	Mgr. Miroslava Rajhelová	Miroslava Rajhelová, v. r.

V Šumperku dne 24. března 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. března 2000

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Hana Zajíčková

Hana Zajíčková, v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-04-13	135 150/00-11057
Zřizovatel	2000-04-13	135 151/00-11057

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.